UNIVERSITETI I EVROPËS JUGLINDORE
УНИВЕРЗИТЕТ НА ЈУГОИСТОЧНА ЕВРОПА
SOUTH EAST EUROPEAN UNIVERSITY

Study program	**Јавен менаџмент и јавни политики (2023/2024)**
Факултет	Современи Општествени Науки
Циклус на студии	Прв циклус (Додипломски)
ЕКТС	240
Код	PMPP-240
Титула	Дипломиран по јавен менаџмент и јавни политики
Архивски број на акредитација [240]	03-3272/1
Архивски број на акредитација []	
Решение за почеток со работа	
Датум на акредитација	18.09.2023

Опис на програмата

Студиската програмата Јавен менаџмент и јавни политики има мултидисциплинарен пристап кон главните елементи на студирање во областа на јавниот менаџмент, менаџирањето, правото и во областа на социоекономските науки. Во рамките на програмата се опишуваат и се идентификуваат основните концепти, начелата, административните и законските процеси, теориите во јавната администрација, како што се оние поврзани со човечкото и институционалното однесување, процесот на јавните политики, економијата во јавниот сектор и менаџирањето на јавните и непрофитабилните организации.

Главни цели на програмата да се подготват студентите за:

- Подготвување административни документи, планирање и координација на меѓуинституционалната работа, архивирање, регистрација на управни предмети преку употреба на информацискиот систем.
- Примена на професионални знаења во исполнувањето на работните задачи во институциите на државата и на јавната администрација, невладиниот сектор и во приватните организации.
- Да менаџираат со институции од јавен сектор.
- Да развијат критичко мислење за работата на државата и јавните институции во случај на кршење на административните правила, бирократијата и нетранспарентноста.
- Да бидат оспособени аналитички да ја развијат улогата на државата и јавната администрација во последниве децении во Република Северна Македонија и во државите во регионов.
- Да ги распознаваат современите трендови и дејствувања во државата во јавните институции и јавното менаџирање во земјите во развој и во развиените земји.
- Да можат да преземаат иницијатива за идентификување и за адресирање на потребите за учење за државните институции и јавната администрација.
- Да развијат компетенции и вештини за стратешко планирање, акциони планови, пишување на апликации за предлог-проекти, евалуација на проектите.
- Да развијат компетенции и вештини за проектен менаџмент и финансирање на секторот на НВО .

Кариера

Согласно националната рамка за професии, со завршување на студиите во оваа програма студентите можат да се вработат во државната администрација согласно Законот за административни службеници и да менаџираат со институции во јавниот сектор, паралелно нашите дипломирани добиваат компетенции и вештини за работа и управување со организации во невладиниот сектор.

Резултати од учењето

Знаење и разбирање

- Има мултидисиплинарни знаења и разбирање на главните елементи на студирање во областа на јавната администрација и менаџирањето, правото, социоекономските науки.
- Ги опишува и ги идентификува основните концепти, начелата, административните и законските процеси, теориите во јавната администрација, како што се оние поврзани со човечкото и институционално однесување, процесот на јавните политики, економијата во јавниот сектор и менаџирањето на јавните и невладините организации.
- Ги разбира различните системи на јавната администрација – државната администрација, јавното менаџирање и интеракцијата на политичките институции и процеси, владините и административни политики.
- Има знаења за процесите на интеграција во Европската унија од јавната и државната администрација и за институционалните аспекти.

Примена на знаењето и разбирањето

- Да ги применува сознанијата кои се однесуваат на комплексната работа на државата и јавната администрација и да применува соодветни правила и процедури.
- Да работи како државен службеник и административен службеник во нормативните и административните работи.
- Да менаџира институции од јавен и невладин сектор.
- Може да демонстрира способност да подготвува административни документи, да помага во планирањето и координацијата на меѓуинституционалната работа, архивирањето, регистрацијата на управни предмети преку употреба на информацискиот систем.
- Апликација на финансискиот јавен менаџмент.
- Може да пишува проекти и да евалуира проекти во јавен сектор и во невладин сектор.
- Да применува професионални знаења во исполнувањето на работните задачи во институциите на државата и на јавната администрација, во приватните организации и во граѓанскиот сектор.

Способност за проценка

- Има способност да размислува критички и активно да се вклучува во тековните политичките прашања на централно и на локално ниво.
- Квалитативна анализа на процесот на јавни проекти.
- Оценување на влијанието на проектите врз заедницата.
- Процена на проекти во невладиниот сектор.
- Ги разликува различните феномени поврзани со политичката култура на одредена заедница.
- Критичкиги споредуваполитичкитетенденциивоопштествово и државава и гоцениниивнотовлијаниеврзевроинтеграцискитепроцесивоземјава.

Комуникациски вештини

- Во состојба е да учествува во дебата, да посредува при преговори, обезбедувајќи аргументирана анализа за политичкиот дискурс.
- Поседува кохерентна способност за пишување на административни акти, предлог-проекти, анализи, концепти.
- Покажува способност за професионална комуникација со повеќемина во тимска атмосфера и преку инклузивен пристап.

Вештини на учење

- Може да дефинира и да ја утврди улогата на политиката за општество базирано на знаења.

- Може да преземе иницијатива за идентификување на интересите на групи и државни институции во рамките на процесот на јавни политики.
- Има вештини да спроведе доживотно учење и самоедукација во областа на политички науки.
- Способен е да ги обучува граѓаните за институциите во јавниот сектор и за демократското општество како и за невладиниот сектор.

Листа на предмети

Семестар 1

- [CPS-1011] [6.0 ЕКТС] **Вовед во социологија**
- [C2308] [6.0 ЕКТС] **Општество и политика**
- [CPA-101] [6.0 ЕКТС] **Вовед во јавна администрација**
- [3.0 ЕКТС] **Албански/Македонски јазик**
- [3.0 ЕКТС] **Англиски јазик**
- [6.0 ЕКТС] **Изборен/Дигитални компетенции**

Семестар 2

- [ECSS-03] [6.0 ЕКТС] **Основи на социјална политика**
- [C2309] [6.0 ЕКТС] **Јавни политики и институции**
- [C2310] [6.0 ЕКТС] **Политичка економија**
- [3.0 ЕКТС] **Англиски јазик**
- [6.0 ЕКТС] **Изборен/Дигитални компетенции**
- [3.0 ЕКТС] **Албански/Македонски јазик**

Семестар 3

- [CPA103] [6.0 ЕКТС] **Управно право и постапка**
- [CPS-402] [6.0 ЕКТС] **Меѓународни односи**
- [C2311] [6.0 ЕКТС] **Менаџмент во јавниот сектор**
- [C2312] [6.0 ЕКТС] **Статистика за оштествени науки**
- [C2069] [3.0 ЕКТС] **Усна комуникација**
- [3.0 ЕКТС] **Англиски јазик**

Семестар 4

- [C2070] [3.0 ЕКТС] **Писмена комуникација**
- [C2313] [6.0 ЕКТС] **Политички системи**
- [CPMPP-04] [6.0 ЕКТС] **Систем на административни службеници на РСМ**
- [EPA-401] [6.0 ЕКТС] **Социјална и трудова економија**
- [CIR-06] [6.0 ЕКТС] **Европски интеграции**
- [3.0 ЕКТС] **Англиски јазик**

Семестар 5

- [C2314] [6.0 ЕКТС] **Локална управа**
- [CPS-201] [6.0 ЕКТС] **Социјална психологија**
- [CPA-401] [6.0 ЕКТС] **Институции и политики на ЕУ**
- [6.0 ЕКТС] **Изборен од друга единица**
- [6.0 ЕКТС] **Општ изборен (од СП)**

Семестар 6

- [CMPA03] [6.0 ЕКТС] **Компаративна јавна администрација**
- [CPMPP-04] [6.0 ЕКТС] **Буџетирање и јавни финансии**
- [CPA-6033] [6.0 ЕКТС] **Квалитативни и квантитативни методи во општествените науки**
- [6.0 ЕКТС] **Изборен од друга единица**
- [6.0 ЕКТС] **Општ изборен (од СП)**

Семестар 7

- [CPA6040] [6.0 ЕКТС] **Вештини за менаџирање со канцелариски работи**
- [CPMPP-08] [6.0 ЕКТС] **Добро владеење и општествена одговорност**
- [C2315] [6.0 ЕКТС] **Стратешко планирање во јавниот сектор**
- [6.0 ЕКТС] **Општ изборен (од СП)**
- [6.0 ЕКТС] **Изборен стручен предмет (од насоката)**

Семестар 8

- [CM214] [6.0 ЕКТС] **Економија на јавен сектор**
- [E2983] [6.0 ЕКТС] **Одржлив развој**
- [E2984] [6.0 ЕКТС] **Граѓанско општество и развојни политики**
- [6.0 ЕКТС] **Општ изборен (од СП)**
- [6.0 ЕКТС] **Изборен стручен предмет (од насоката)**

Description of courses

Задолжителни предмети

- **Вовед во социологија**
  Преку предметот „Вовед во социологија“ студентите треба да стекнат општи познавања околу општествените движења и промени. Станува збор за предмет во кој се обработуваат некои основни општествени движења, почнувајќи од оние со кои сите ние се соочуваме како граѓани и академски работници. На студентите им се става на располагање цел спектар на литература од домашни и од странски автори со што ќе се овозможи проширување и развој на нивните знаења од областа на темите кои се предмет на анализа. Како посебни цели на овој предмет може да се истакнат: -Студентите да ги разберат основните социолошки концепции и теории. -Студентите да ја разберат научната рамка на социологијата. -Студентите да се оспособат да ги распознаат основните парадигми и правци во социологијата. -Студентите да создадат критички став околу социологијата како динамичен систем. -Студентите да изградат личен и критички став кон општествените интеракции на микро ниво како и за нивната поврзаност со општествената макроструктура. -Студентите да ги распознаат социјалните и културолошките аспекти на социјализацијата. -Студентите да изградат лично мислење околу глобализацијата и техничко-технолошкиот развој и нивното влијание врз современите општества.

- **Општество и политика**
  Овој предмет е вовед во изучувањето на општеството и политиката и ќе има за цел студентите да се запознаат со изучувањето на различните политички теории за интеракцијата на општеството со политиката, развојот на институциите, улогата на општеството за развој на институциите, влијанието на политиката на општествените промени, правата на граѓанинот во носењето одлуки, партиципативниот модел во политиката и општествените предизвици во ерата на технолошкиот развој. Студентите ќе развијат знаења за политичките теории за општество, политиката, политичките системи и ќе можат да ги разликуваат значајните карактеристики.

- **Вовед во јавна администрација**
  Јавната администрација претставува област која е од посебен интерес за науката. Со предметот Вовед во јавната администрација студентите ќе стекнат знаења за основните концепти на јавната администрација. Посебен акцент ќе биде ставен врз евалуацијата на јавната администрација, како и врз реформите во оваа област во нашава земја. Студентите ќе имаат можност да се запознаат со оваа област и критички да ги анализираат развојот и појавите на јавната администрација. Бидејќи оваа област е предмет на постојани промени, посебно внимание ќе се посвети на новите теории, како и на класичните теории на јавната администрација. Предметот на истражување се: поими и основни знаења за принципите и за институциите на јавната администрација; улогата и значењето на јавната администрација во организираното општество; генезата и историскиот развој на јавната администрација; организациската структура на јавната администрација; функционирањето на институциите на јавната администрација; државните службеници; контролата и одговорноста на ЈА, комуникациите во ЈА, јавната администрација како служба за одбрана и за реализација на човековите права итн.

- **Основи на социјална политика**
  Цели на предметната програма: Студентите да добијат продлабочени сознанија за теоретската и идеолошката

основа на социјалната политика, нејзиниот историски развој, актерите кои обезбедуваат мерки од социјална политика, како и знаења за специфичните политики во домените: вработување, плати, социјално осигурување, социјална заштита, образование и сл.

- **Јавни политики и институции**
  Цели на предметот: На крајот на семестарот студентите треба: -Да се здобијат со знаења за приоди кон јавна политика, улогата на институциите, процесот на креирање политики, поими и дефиниции на јавна политика, како и вештини за анализа на јавни политики и критичко размислување; -Да се запознаат за однесувањата на чинителите на политиките и нивното опкружување (политичко опкружување, официјални и неофицијални креатори на политика и нивоа на политиката); -Да ги споредат релативно добро структурираните, средно структурираните и лошо структурираните проблеми; -Да ги разберат ефектите на временските, на историските и на институционалните контексти врз прецизноста на прогнозирање; -Да искористи анализа на аргументите, табели, дијаграми на влијание и разгранување на одлуките за анализа на случај од јавната политика; -Да ги оддели алтернативните форми на анализата на политиките -Да бидат во можност да дефинираат и илустрираат проблемите на политиката, агендата, и формулациите на јавната политика и да развиваат вештини за имплементација и резултат на конкретната политика.

- **Политичка економија**
  Политичката економија ги истражува главните парадигми на општествените науки за анализа на односите меѓу државата, економијата и општеството. Ова е поинаква перспектива од она што ќе го научите во рамките на предметот економија. Ќе дознаете што имаат да кажат политичките економисти за тоа како политиката и економијата се поврзани и како луѓето се засегнати од овој однос. Ќе стекнете разбирање за финансиските и економските кризи. Ќе научите за причините за кризите од економски, политички и психолошки аспекти.

- **Управно право и постапка**
  Предмет на изучување се: принципите на организација, работа и делокруг на административните органи, основните дејности што ја сочинуваат управната функција, актите на административните органи и односот меѓу граѓаните и администрацијата. Целите на предметната програма се состојат во тоа студентите: -Да ги дефинираат и ги разберат поимите администрација и административна функција. -Да ја препознаат и да ја анализираат правната регулатива со која се уредуваат организацијата и функционирањето на јавната администрација во РСМ. -Да ги согледаат основните дејности на административната функција. -Да направат разграничување меѓу видовите акти на администрацијата и да ги совладаат првите чекори на создавање такви акти. -Да ги изучат видовите административен надзор. -Да ги спознаат механизмите на контрола над администрацијата и нејзината одговорност пред другите државни органи, но и пред своите клиенти - корисници на нејзините услуги. -Да стекнат способности и вештини за идно вработување во органите на администрацијата на РСМ, невладините организации, установи и сите институции во кои се решаваат предмети од административно-правна природа.

- **Меѓународни односи**
  Преку овој предмет студентите се запознаваат со теоретските компоненти во меѓународните односи, клучните идеи и дебати во областа на меѓународните односи, а особено со основните концепти, актерите во меѓународните односи, надворешната политика, моќта во меѓународните односи. Предавањата, исто така, ќе бидат фокусирани на меѓународната политичка економија и политиката на глобална благосостојба, постојните и идните проблеми во меѓународниот систем, вклучувајќи ги и вооружените конфликти, економијата, демографијата и животната средина.

- **Менаџмент во јавниот сектор**
  Студентите ќе можат да ги препознаваат фундаменталните аспекти на јавниот менаџмент како научна област и како професија и ќе можат да направат анализа на активностите на владата од правна, менаџерска и од политичка перспектива.

- **Статистика за оштествени науки**
  Главна цел на овој предмет е да се овозможи студентите да стекнат основни знаења за основните статистички методи и за нивна примена со цел следење на професионалната литература, за да можат концизно да се изнесат резултатите и заклучоците од извршените истражувања. Главни аспекти на изучувањето на овој предмет се: одредување на дисциплините, поврзување на податоците, статистичка анализа, статистичка примена на методи на полето на хуманитарните науки, демонстрирање на статистичките податоци и претставување на односот меѓу статистиката и другите науки.

- **Усна комуникација**
  Цели на предметот се студентите: - Да развиваат вештини за вербална комуникација. - Да се во можност да се вклучат активно во дискусија за одредена тема. - Да ги совладаат техниките за успешна комуникација. - Да го изразуваат своето критичко мислење за одредени теми. - Да ги применуваат усвоените техники во својата професионална кариера.

- **Писмена комуникација**
  Цели на предметот се студентите: -Да стекнат сознанија за процесот на пишувањето (фази при креирање текст). -Да ги усвојат стандардните јазични норми. -Да постигнат академско ниво за писмено изразување на албански, на македонски или на англиски јазик со што ќе се применуваат претходно стекнатите знаења за стандардниот јазик. -Да се поттикне мотивацијата на студентите за писмено изразување независно од видовите и формите на текстот. -Да ги усвојат критериумите на текстуалноста, кои се клучни за еден текст. -Да стекнат вештини за пребарување материјали (библиотечни и онлајн-ресурси).

- **Политички системи**
  Основна цел на предметот е студентите да стекнат знаења околу функционирањето на политичките системи кои се среќаваат денес ширум светот, опфаќајќи ги тука не само оние политички системи кои се сметаат како демократски, знаења за основните теории и концепции за политичките системи, но истовремено и да се запознаат и со практичното функционирање на повеќе политички системи во светски рамки. Од овој аспект гледано, како основни посебни цели на овој предмет може да се наведат следниве: -Студентите да се запознаат со политичките системи од аспект на нивниот поим, специфичности и историски развој. -Студентите да стекнат основни знаења околу главните теории и концепции за политичките системи. -Студентите да се запознаат со основните пристапи кон класификација на политичките системи. -Студентите да се оспособат да ги распознаат спецификите на одделни политички системи.

- **Систем на административни службеници на РСМ**
  Целта на овој предмет е студентите да стекнат знаења и вештини за да ги анализираат факторите кои влијаат врз поведението на државните службеници и за механизмите за подобрување на ефективноста на државната служба и отчетноста кон јавноста.

- **Социјална и трудова економија**
  Економија на трудот се фокусира на економијата на пазарот на трудот. Опфаќа определување на понудата и побарувачката на пазарот на трудот, определување на плати и разлики во платите, инвестиции во човечки капитал, вработување и невработеност. Целта е да се работи со студии на случај на пазарот на трудот во земјите во транзиција.

- **Европски интеграции**
  Целта на предметот е да се продлабочат знаењата на студентите за европската интеграција. Во рамките на предметот се упатуваат низа клучни контроверзии поврзани со ЕУ, од раните денови на интеграцијата до временските кризи, како и тековните предизвици. За правилно следење на предметот, студентите мора да поседуваат основни познавања од Европската Унија. Основната цел на овој предмет е студентите да стекнат аналитички вештини, да ја разберат и објективно да ја оценат сложената комбинација на појави што ја сочинуваат европската интеграција и политиката. Целта на предметот е да им овозможи на студентите да ги анализираат политиките на Европската Унија и да ги опишат нивните главни карактеристики.

- **Локална управа**
  Студентите треба да стекнат и основни знаења, но и поспецијализирани знаења во врска со организирањето и со функционирањето на локалната самоуправа. Исто така треба да стекнат и сознанија за односот на локалната и централната власт и за основните принципи на локалната самоуправа во државите со традиционална локална самоуправа, во државите на Југоисточна Европа и во Република Северна Македонија. Цел на изучување на овој предмет е да се подготват студентите на потребното ниво за да можат да ги извршуваат своите обврски целосно и одговорно.

- **Социјална психологија**
  Темите за дискусија вклучуваат: перцепција на личноста, согласување, формирање ставови, оценување и промена, предрасуди, агресивност, социјално учење, групна динамика, социјалната психологија и општеството и правна и организациска апликација.

- **Институции и политики на ЕУ**
  Целта на овој предмет е студентите да се запознаат со комплексната природа на феномените кои ја сочинуваат европската интеграција, европските институции и политиките. Првиот дел од овој предмет го покрива развојот на институциите, процесот на донесување одлуки и на улогата на главните актери, додека во вториот дел се обработуваат политиките на ЕУ. Исто така, преку овој предмет студентите стекнуваат сознанија за главните теоретски интерпретации и за развојот на ЕУ. Притоа ги согледуваат сегашните и идните предизвици со кои се соочува ЕУ во однос на нејзините институции и политики.

- **Компаративна јавна администрација**
  Преку овој предмет студентите ќе стекнат знаења за основните карактеристики на јавната администрација во разни држави. Основна цел е да се истражуваат видовите како форми на дејствување на институциите на јавната администрација во разни општества, со цел студентите да стекнат нови знаења. Преку овој предмет, студентите ќе се запознаат со значењето на јавната администрација во различни држави, преку запознавање со различните организациски административни системи на државите. Исто така, на студентите ќе им биде овозможено да ги разберат организациската структура и функционирањето на институциите извршно-административно, но и на другите форми и институции на јавната администрација. Ова знаење за студентите е значајно особено во однос на глобализацијата и на важноста на интеграцијата.

- **Буџетирање и јавни финансии**
  Опремување на студентите со знаење за јавните добра и трошоци за нивното обезбедување, екстерни ефекти, прераспределба на социјалниот доход, распределба и прераспределба на приходите, социјалното осигурување и трошоците за нив, анализа на трошоци и придобивки, систем на социјални приходи, систем на даноци и нивната структура, компаративни аспекти на јавните финансии во развиените земји и во оние во транзиција, спецификите на фискалниот систем на Северна Македонија, неговите трендови и предизвици, фискалната децентрализација, итн.

- **Квалитативни и квантитативни методи во општествените науки**
  Во рамките на предметот се опфатени два општи приоди кон анализа на податоците, имено квантитативна и квалитативна. Во однос на квантитативна анализа се фокусира на употреба на статистичката анализа, а во квалитативна анализа се дефинираат оние пристапи во кои не се вклучени квантитативните пристапи - или пристапи кои не користат нумеричка манипулација. Ќе направат анализи и преку студии на случај ќе се презентираат методите на истражување, деловите на општественото научно истражување, приодите за истражувачки дизајн, спроведување емпириски дизајн како и мултиваријабилна анализа.

- **Вештини за менаџирање со канцелариски работи**
  Студентите треба да стекнат основни знаења во врска со ефикасно организирање и функционирање на канцелариското работење во државните органи, локалните органи и во разни институции и претпријатија. Целта на изучувањето на овој предмет е студентите да бидат подготвени на потребно ниво за да можат да ги завршат обврските целосно на ефикасен и одговорен начин. Добиените и стекнатите знаења по овој предмет на студентите ќе им го олеснат совладувањето на нивните работни задачи во јавната администрација.

- **Добро владење и општествена одговорност**
  Преку овој предмет студентите ќе стекнат знаења за основните карактеристики на доброто владеење во институциите на Европската унија. Притоа систематски ќе бидат анализирани Европската унија и проектот на економска и политичка интеграција на Европа. Предавањата ќе се осврнат на анализа на институциите и политиките на интеграција во Европа. Во текот на семестарот студентите ќе ги анализираат јавните политики (земјоделство, регионална политика, заедничка надворешна и безбедносна политика). Ќе бидат опфатени и анализата и демократските недостатоци и отуѓеноста на европските лидери од граѓаните на Европската унија.

- **Стратешко планирање во јавниот сектор**
  Целта на овој предмет е студентите да се запознаат и да ги стекнат основните знаења во однос на работењето и управувањето со јавните организации и институции. Стратешкото планирање за непрофитни организации служи како вовед во процесот на стратешко планирање за непрофитни администратори или за оние кои се заинтересирани за практичните аспекти на непрофитното управување. Непрофитните организации се повеќе се соочуваат со предизвици и барања за одговорност кои бараат од лидерите да можат да размислуваат и да дејствуваат стратешки. Затоа, овој предмет има за цел да поттикне критичко размислување кај студентите за усовршување на стратегиите кои треба да се применат во однос на работата на јавниот или непрофитниот

сектор, засновани на професионализам и максимална посветеност.

- **Економија на јавен сектор**
Во рамките на предметот Економија на јавниот сектор се анализира улогата на владата во економијата. Треба да размислиме за улогата на владата како ентитет кој собира даноци од поединци и фирми, троши даночни приходи и уредува одредени аспекти на економските активности. Економистите обично размислуваат за две главни причини зошто е неопходна владина интервенција во економијата: ефикасност и правичност. Економијата на јавниот сектор го анализира влијанието на јавните политики врз распределбата на ресурсите и распределбата на приходите во економијата. Преку предметот се проучуваат различните пазарни неуспеси како образложение за јавно делување и се анализира како владините политики можат да ги подобрат пазарните резултати. Понатаму, се проучуваат регулирањето на јавните претпријатија, како и клучните прашања во даночната политика.

- **Одржлив развој**
Целта на проучувањето на предметот е студентите да стекнат сеопфатни знаења што се однесуваат на одржливиот развој како нов концепт на развој кој се наметнува на глобалната сцена, којшто може да овозможи опстанок на планетата Земја. Со изучувањето на предметот, студентите ќе ги проучуваат причините за појава на концептот на одржливиот развој, ќе умеат да ги објаснат значењето и супериорноста на концептот на одржливиот развој, ќе се запознаат со глобалните проблеми на животната средина, ќе бидат во можност да ги наведе принципите и димензиите на одржливоста, ќе имаат сознанија за одржаните меѓународни конференции за одржлив развој и усвоените документи, ќе се запознаат со меѓународните организации со мандат да делуваат во областа на одржливиот развој, ќе бидат во можност да ја осознаат политиката на ЕУ за одржлив развој, ќе знаат на кој начин РСМ гради политика на одржливост на развојот, ќе умеат да ја образложат потребата од економско делување со почитување на принципите на одржливиот развој со цел зголемување на компетитивноста на бизнисот. Изучувањето на овој предмет ќе придонесе за стекнување продлабочено знаење за одржливиот развој, на меѓународно ниво, на ниво на Европската унија и нејзините земји членки, како и во РСМ.

- **Граѓанско општество и развојни политики**
Во фокусот на овој предмет е запознавање со теориите на настанокот на граѓанското општество, дефинирање на просторот кој го зафаќа граѓанското општество, клучните актери, интеракциите со другите сектори во државата, улогата и структурата на граѓанскиот сектор, начините на работа, карактеристиките на граѓанското општество во Македонија и во регионов, стратегиите за негова одржливост, како и начините за влијание врз политиките и демократските процеси. Во делот на развој, овој предмет ќе обезбеди претставување на клучните развојни концепти, теории и пристапи, како и на предизвиците кои осиромашувањето и назадувањето во развојот ги наметнува на оние кои работат во донаторските агенции, државните развојни агенции ГОи, фондации и истражувачки институти.

Изборни предмети

- **Албански јазик за почетници 1**
Целта на предметот Албански јазик за почетници 1, 2 е студентите кои немаат елементарни знаења од албанскиот јазик да се запознаат со карактеристиките на овој јазик, да стекнат знаења за јазичната структура на албанскиот јазик, да ги прошират и да ги применат своите знаења во секојдневни ситуации, со помош на кои истовремено ќе стекнат знаења за јазичната структура на албанскиот јазик, ќе совладаат скромен фонд од различни лексички и граматички категории кои ќе им овозможат едноставни конверзации.

- **Албански јазик за почетници 2**
Целта на предметот Албански јазик за почетници 1, 2 е студентите кои немаат елементарни знаења од албанскиот јазик да се запознаат со карактеристиките на овој јазик, да стекнат знаења за јазичната структура на албанскиот јазик, да ги прошират и да ги применат своите знаења во секојдневни ситуации, со помош на кои истовремено ќе стекнат знаења за јазичната структура на албанскиот јазик, ќе совладаат скромен фонд од различни лексички и граматички категории кои ќе им овозможат едноставни конверзации.

- **Македонски јазик за почетници 1**
Програмата за предметот Македонски јазик за почетници 1 опфаќа: читање, пишување, слушање и зборување. Преку посебни вежби и предавања се овозможува запознавање со основната комуникација на македонскиот јазик, т.е. запознавање, поздравување, претставување, збогатување на зборовниот фонд и

пишување и разбирање кратки текстови. При создавањето на програмата се води сметка студентите стекнатите знаења да можат да ги применуваат и понатаму. Материјалот се обработува по принципот на комбинирани предавања и вежби, како и континуирани задачи, преку кои студентите активно се вклучени за време на часот и учествуваат со свои прашања и предлози во креирањето на часот.

- **Македонски јазик за почетници 2**
  Програмата за предметот Македонски јазик за почетници 2 опфаќа: читање, пишување, слушање и зборување. Во рамките на овој предмет е опфатено следново: секојдневни обврски, планирање активности за наредниот период, опис на лица, места и на предмети. При создавањето на програмата се води сметка студентите стекнатите знаења да можат да ги применуваат и понатаму.

- **Македонски јазик средно ниво 1**
  Програмата за предметот Македонски јазик средно ниво 1 опфаќа: читање, пишување, слушање и зборување, преку кои студентите: ќе го збогатат вокабуларот преку соодветни текстови за секојдневни активности (во банка, во библиотека, во министерство итн.) и ќе ги усовршат вештините за професионално пишување и говорење кои се неопходни за јасна и ефективна комуникација во нивната понатамошна професионална кариера. Посебен, континуиран акцент во целокупната активност се става врз јазичните елементи, односно врз правописот и врз граматичката на македонскиот литературен јазик. Експертите како еден од клучните елементи за добро писмено изразување ја наведуваат правилната употреба на јазикот.

- **Македонски јазик средно ниво 2**
  Програмата за предметот Македонски јазик средно ниво 2 опфаќа: читање, пишување, слушање и зборување. Притоа посебен акцент е ставен врз развојот на комуникациските способности на студентите, односно примена на јазикот во секојдневен и во професионален контекст, збогатување на вокабуларот и стекнување сознанија за структурата и за видовите професионални текстови. Ќе бидат опфатени различните стилови на комуникација, при што целта ќе биде студентите преку своите текстови да воспоставаат добра комуникација со аудиториумот и да го привлечат и да го задржат вниманието.

- **Македонски јазик за професионални цели 1**
  По завршувањето на предметот Македонски јазик за професионални цели 1 од студентите се очекува да ги продлабочат и да ги зајакнат своите способности за напредно писмено и усно изразување на македонски јазик во контекст на различните професионални опкружувања. Студентите ќе бидат оспособени да читаат, пишуваат и да разбираат различни видови професионални и официјални текстови на македонски јазик. Исто така, ќе стекнат знаења и вештини за општата терминологија од областа на правото, бизнисот и економијата, администрацијата, компјутерските науки, јазикот и комуникацијата и ќе можат да ја употребуваат во рамките на своите идни професии. Освен тоа, од студентите се очекува да станат поавтономни во изучувањето на јазикот и ќе бидат во можност да размислуваат критички на различни теми, како и да стекнат способност за напредна писмена и усна комуникација на македонски јазик во една мултијазична и мултикултурна средина.

- **Англиски јазик 1**
  По завршување на секое ниво на овој предмет кое се одредува според тест на почетокот на семестарот/годината, од студентите се очекува да бидат на различно ниво според Европската јазична рамка и да можат да разберат и користат различни фрази и изрази за нивни потреби како што се: прашања и одговори за себе и за семејството, за својот живот, за слободното време, финансии, за универзитетски дипломи, за работни вештини, за нивниот личен напредок, за својата идна професија и сл., да учествуваат во дијалози и дебати и да пишуваат параграфи или есеи на теми кои ги обработувале. По завршувањето од студентите се очекува да се на ниво А1 според Европската јазична рамка. Тие треба да се во состојба да ги разберат и употребат правилно основните изрази сврзани со конкретни барања, да прашаат и да одговорат на прашања сврзани со личен идентитет и врски, да се претставаат себеси и други со употреба на лични и присвојни заменки, да се поздрават, да употребат точен вокабулар за објекти во училница, да разликуваат помеѓу еднина и множина, да ги препознаат и да ги употребат броевите од 1-100. Исто така, студентите треба да бидат во состојба да опишат еден типичен ден и со употреба на поедноставни јазични структури да ја опишат дневната рутина, да пишуваат и да зборуваат за нивниот живот и слободно време. Тие треба да го распознаат и да го употребат правилно вокабуларот сврзан со категориите на храна и пијалаци, месеци во годината, способности и да се способни да се изразат во ситуации кога треба учтиво да побараат, да опишат места, да изберат дестинација и да дадат упатства, да зборуваат за лични преференци.

- **Англиски јазик 2**
  По завршување на секое ниво на овој предмет кое се одредува според тест на почетокот на семестарот/годината, од студентите се очекува да бидат на различно ниво според Европската јазична рамка и

да можат да разберат и користат различни фрази и изрази за нивни потреби како што се: прашања и одговори за себе и за семејството, за својот живот, за слободното време, финансии, за универзитетски дипломи, за работни вештини, за нивниот личен напредок, за својата идна професија и сл., да учествуваат во дијалози и дебати и да пишуваат параграфи или есеи на теми кои ги обработувале. По завршувањето од студентите се очекува да се на ниво А1 според Европската јазична рамка. Тие треба да се во состојба да ги разберат и употребат правилно основните изрази сврзани со конкретни барања, да прашаат и да одговорат на прашања сврзани со личен идентитет и врски, да се претставаат себеси и други со употреба на лични и присвојни заменки, да се поздрават, да употребат точен вокабулар за објекти во училница, да разликуваат помеѓу еднина и множина, да ги препознаат и да ги употребат броевите од 1-100. Исто така, студентите треба да бидат во состојба да опишат еден типичен ден и со употреба на поедноставни јазични структури да ја опишат дневната рутина, да пишуваат и да зборуваат за нивниот живот и слободно време. Тие треба да го распознаат и да го употребат правилно вокабуларот сврзан со категориите на храна и пијалаци, месеци во годината, способности и да се способни да се изразат во ситуации кога треба учтиво да побараат, да опишат места, да изберат дестинација и да дадат упатства, да зборуваат за лични преференци.

- **Англиски јазик 3**
  По завршување на секое ниво на овој предмет кое се одредува според тест на почетокот на семестарот/годината, од студентите се очекува да бидат на различно ниво според Европската јазична рамка и да можат да разберат и користат различни фрази и изрази за нивни потреби како што се: прашања и одговори за себе и за семејството, за својот живот, за слободното време, финансии, за универзитетски дипломи, за работни вештини, за нивниот личен напредок, за својата идна професија и сл., да учествуваат во дијалози и дебати и да пишуваат параграфи или есеи на теми кои ги обработувале. При завршувањето и полагањето на овој предмет, од студентите се очекува да го постигнат нивото Б1 од европската јазична рамка. Тие би требало да се во можност да прашуваат и одговараат на прашања сврзани со различни теми како криминални појави, природни непогоди, работни вештини и ситуации, да одговараат на покани, да разговараат за семејни врски и брачна состојба и да бидат во состојба да го препознаат и да го употребат соодветно вокабуларот сврзан со универзитетско образование, уметност, патувања и спорт.

- **Англиски јазик 4**
  По завршување на секое ниво на овој предмет кое се одредува според тест на почетокот на семестарот/годината, од студентите се очекува да бидат на различно ниво според Европската јазична рамка и да можат да разберат и користат различни фрази и изрази за нивни потреби како што се: прашања и одговори за себе и за семејството, за својот живот, за слободното време, животната околина, за нивните финансии, проблеми, да поставуваат и да одговараат на прашања за универзитетски дипломи, за работни вештини, за нивниот личен напредок, за својата идна професија и сл., да бидат во состојба да го оценат сопствениот напредок во учење на јазикот, да учествуваат во дијалози и дебати и да пишуваат параграфи или есеи на теми кои ги обработувале. При положувањето на овој предмет, од студентите се очекува да бидат на ниво Б2 според Европската јазична рамка. Од нив се очекува да бидат способни да го користат независно англискиот јазик и да имплементираат следниве јазични функции како пример-да дадат совет, да разговараат за универзитетски дипломи, работни вештини и ситуации, да покануваат и да одговараат на покани, да читаат текстови и да слушаат содржини со цел да се разбере суштината и деталите.

- **Англиски јазик 5**
  Англиски за академски намени е предмет во времетраење од еден семестар. Целите на предметот се да им овозможи на студентите да се здобијат со вештини кои го потпомагаат учењето на англискиот јазик и напредување во академска средина. Предметот треба да ги оспособи студентите да ги употребуваат овие јазични вештини или вештини за учење не само во контекст на учење на јазик туку и во контекст на настава на стручните предмети. Предметот вклучува вештини на усно презентирање, аргументирање, пишување, оценето во специфични задачи. По успешно завршување на предметот, се очекува дека нивото на познавање на англискиот јазик кај студентите ќе биде Ц1 според Европската јазична рамка. Како резултат, по завршувањето, студентите треба да бидат способни усно да презентираат, да учествуваат во дебати и форуми за дискусија, да го образложат своето мислење со аргументи и да им дадат конструктивна повратна информација на соучениците. Понатаму, студентите треба да се способни да слушаат и читаат и да ја разберат суштината и деталите, и успешно да напишат параграф и есеј во кој го аргументираат нивното мислење. Треба да можат да се вклучат во конверзација, дискусија и да ги изнесат своите ставови и мислења, да ги организираат своите идеи и успешно да напишат параграф и есеј во кои образложуваат проблем и предлагаат решение, вршат споредби и контрастираат. Студентите би требало да се способни да презентираат визуелни информации, да презентираат на дадена тема, да ги идентификуваат главните идеи и детали во текст, цели и пораки на текст, како и начини на организирање на текст и да ги применат во пишување.

- **Англиски јазик за општествени науки 1**
  Овој предмет се нуди за подобрување на четирите јазични вештини: читање, пишување, слушање и говор во соодветната содржинска област; повторување и надградување на граматичките поими од средно и повисоко средно ниво во контекст на збогатување на вокабуларот во областа на општествените науки, за совладување покомплицирани текстови од оваа област и за комуникација со колеги и експерти од областа на општествените науки. Предметот се фокусира на развојот на владеење на јазикот во општ вокабулар и вокабулар од областа, развој на академско пишување и вештини за читање и дискусија на статии од областа на јавните политики, политичките науки, како и меѓународната комуникација, како дел од нивните вештини за зборување. Главниот фокус е на професионално користење на сроден вокабулар за комуникација и развој на идните кариери на студентите.

- **Англиски јазик за општествени науки 2**
  Овој предмет се нуди за подобрување на четирите јазични вештини: читање, пишување, слушање и говор во соодветната содржинска област; повторување и надградување на граматичките поими од средно и повисоко средно ниво во контекст на збогатување на вокабуларот во областа на општествените науки, за совладување покомплицирани текстови од оваа област и за комуникација со колеги и експерти од областа на општествените науки. Предметот се фокусира на развојот на владеење на јазикот во општ вокабулар и вокабулар од областа, развој на академско пишување и вештини за читање и дискусија на статии од областа на јавните политики, политичките науки, како и меѓународната комуникација, како дел од нивните вештини за зборување. Главниот фокус е на професионално користење на сроден вокабулар за комуникација и развој на идните кариери на студентите.

- **Избрани поглавја од ИТ вештини**
  Целта на овој предмет е: -На студентите да им се прикажат техничките елементи, структурата на текстот и дизајнот на разни трудови во текот на студиите. -Да им овозможи на студентите да стекнат познавања на ИТ-вештини, кои ќе им бидат потребни при изработка на научни трудови, стручни трудови и презентации. -Да се оспособат студентите за практична примена на ИТ-вештините.

- **Microsoft Office Access**
  Официјален академски предмет на Мајкрософт за Access 2016 обезбедува практично искуство за да ги зголемите вашите лични вештини за продуктивност. Оваа програма е поделена во 10 лекции и ги опфаќа сите потребни производни области за да се положи испитот MOC 77-730.

- **Microsoft Office Excel**
  Официјален академски предмет на Microsoft (MOAC) за Excel 2016 обезбедува практично искуство за зголемување на вашите лични вештини за продуктивност. Оваа програма е поделена на 13 лекции ги опфаќа сите производни области потребни за да се положи испитот MOS 77-727.

- **Microsoft Office PowerPoint**
  Официјален академски предмет на Мајкрософт (MOAC) за PowerPoint 2016 обезбедува практично искуство за зголемување на вашите лични вештини за продуктивност. Оваа програма е поделена на 11 лекции кои ги покриваат сите производни области потребни за да се положи испитот MOS 77-729.

- **Microsoft Office Word**
  Официјален академски предмет на Мајкрософт (MOAC) за Word 2016 обезбедува практично искуство за зголемување на вашите лични вештини за продуктивност. Оваа програма е поделена на 11 лекции кои ги покриваат сите производни области потребни за да се положи испитот MOS 77-725.

- **Креирање веб-страници**
  Целта на овој предмет е развивање на едноставна веб-страница според важечките стандарди, бара познавање на Hypertext Markup Language (XHTML) и Cascading Style Sheets (CSS). Повеќето веб-страници користат и слики, во форма на банери, копчиња, логоа, слики или скенови. Adobe Fireworks е изграден како алатка за да се креира и да се манипулира со слики наменети за веб и да им овозможи на креаторите да ги оптимизираат овие слики, со цел да се намали големината на датотеката. Fireworks, исто така, обезбедува одлична интеграција со Dreamweaver. Оваа серија обезбедува сеопфатен вовед во XHTML, CSS и креирање веб-графика.

- **Дизајн на дигитални медиуми**
  Целта на овој предмет е дизајн и обработка на растер и вектор графика преку водечките програми Adobe Photoshop и Illustrator како и дизајнирање и публикација на комерцијални материјали за печатење со помош на

Adobe In Design.

- **Гугл апликации за едукација**
  Концептуален преглед со практични упатства за искористување на образовниот потенцијал на G Suite. Ги идентификува принципите на учење што водат ефективна употреба на G Suite за создавање средини за учење што ја подобруваат образовната комуникација. Овој предмет е организиран во серија модули. Модулите се прикачени на менито што може да се соберат, достапно на страницата „Гугл“ за образование што ги организира модулите во приближно ист редослед по кој ќе се дискутираат на час.

- **Основи на ИТ-хардвер и софтвер**
  Студентите по завршување на овој предмет ќе можат да ги опишат внатрешните компоненти на компјутерот, да состават компјутерски систем, да инсталираат оперативен систем и да решаваат проблеми користејќи системски алатки и дијагностички софтвер. Студентите, исто така, ќе можат да користат различни ИКТ-апликации и алатки, да истражуваат на Интернет и да се осврнат на безбедноста на информациските системи и прашањата поврзани со етиката и компјутерскиот криминал.

- **Вовед во сајбер безбедност**
  Овој предмет ќе ги опфати најважните аспекти за да се остане безбеден на интернет со тоа што студентите ќе стекнат знаења подобро ја разбираат безбедноста на интернет и ќе почнат да го штитат својот дигитален живот, без разлика дали се дома или на училиште. Препознавањето на заканите што можат да наштетат на интернет е исто толку важно како и чекорите што можете да се преземат за да се спречат или надминат овие закани. Предметот исто така ќе обезбеди дефиниции, детални информации, вклучувајќи вируси и тројанци, како и концепти како што се мрежна безбедност, криптографија, кражба на идентитет и управување со ризик.

- **Македонски јазик за професионални цели 2**
  По завршувањето на предметот Македонски јазик за професионални цели 2 од студентите се очекува да ги утврдат и да ги зголемат своите способности за напредно писмено и усно изразување на македонски јазик во контекст на нивните идни професии. Студентите ќе бидат оспособени да читаат, пишуваат и да разбираат различни видови професионални и специјализирани текстови на македонски јазик, да ги анализираат и да коментираат за нив како и да состават своја професионална биографија на македонски јазик (CV). Ќе ги зголемат и ќе ги прошират и своите познавања на стручната и научната терминологија од областа на правото, бизнисот и економијата, администрацијата, компјутерските науки, јазикот и комуникацијата и ќе можат да ја користат во симулација на автентични ситуации од нивното професионално опкружување, како и во дебати и при размена на мислења поврзани со различни аспекти на овие професии.

- **Вовед во јавна администрација**
  Јавната администрација претставува поле од посебен научен интерес. Во предметот Вовед во јавна администрација студентите ќе се здобијат со знаења за основните концепти на јавната администрација. Посебен акцент ќе биде ставен врз еволуцијата на јавната администрација, како и реформите во оваа област во нашава земја. Студентите ќе имаат можност да се запознаат со ова поле и критички да ги анализираат развојот и појавите на јавната администрација. Бидејќи оваа област е предмет на постојани промени, посебен осврт ќе се посвети на новите теории, како и класичните теории на јавната администрација. Предметот на истражување се состои во: поими и основни знаења за принципите и институциите на јавната администрација; улогата и значењето на јавната администрација во организираното општество; генезата и историскиот развиток на јавната администрација; Организационата структура на јавната администрација; функционирањето на институциите на јавната администрација; Државните службеници; контрола и одговорност на ЈА, комуникации во ЈА, јавната администрација како служба за одбрана и реализација на човековите права итн.

- **Јавно лидерство и организациски развој**
  Целта на предметот е да им се овозможи на студентите како лидери и раководители да го развиваат и да го спроведуваат постигнувањето на мисијата и визијата на одредена организација во јавниот сектор; да ги развиваат вредности кои се неопходни за долгорочниот успех и за нивна примена преку соодветни активности и навики; како лидерите и раководителите лично да се вклучени во обезбедувањето сигурност дека системите за управување со организацијата ќе се развиваат и ќе се спроведуваат. Исто така, преку предметот се опфаќа и начинот како организацијата ги спроведува својата мисија и својата визија преку јасна стратегија заснована

на мислењата на сите заинтересирани страни, поддржана преку сите релевантни политики, планови, цели и процеси.

- **Вовед во јавни политики**
  Целта на предметот е студентите полесно да ги разберат и да ги совладаат јавната политика, нејзините принципи за создавање, водење конкретна политика, како и анализа, имплементација, евалуација и развој. Менаџментот на јавни политики е дисциплина за решавање проблеми која ги користи сознанијата од методологиите и основните теории на општествените науки, на општествените професии и на филозофијата на политиките.

- **Вовед во право**
  Цели на предметот се студентите: -Да стекнат основни сознанија за државата и правото; -Да стекнат теоретски знаења за разните облици на државата. -Да можат да дадат критички осврт за правото како општествена појава; -Да се поттикнат на аналитички осврт студентите за проблемите со кои денес се соочува државата и правото во услови на глобализација и во рамките на евроатлантските интеграции; -Да бидат во можност да ги разликуваат основните облици на државата и на правото; - Да ги објаснуваат основните поими за државата и правото и да ги поврзат со практичниот живот; -Да ги стекнат основните, воведните и општите спознанија за државата и правото кои ќе им бидат неопходни за натамошните студии во рамките на правните науки.

- **Вовед во криминалистика**
  Преку овој предмет студентите стекнуваат знаења и ги продлабочуваат знаењата од криминалистиката. Оваа дисциплина во поширока смисла на зборот придонесува за борбата против криминалитетот преку откривање и превенција. Предметната програма по криминалистика ќе се разработува од теоретски и од практичен аспект (преку консултации, препорака на литература, дебати и дискусии со студенти). Целта на овој предмет е да се подготват и да се оспособат студентите за употреба и примена на современите криминалистички средства и методи кои се применуваат за откривање и објаснување на кривичните дела и за превенција на криминалитетот.

- **Трудово право**
  Изучувањето на предметот Трудово право на студентите ќе им овозможи: -Да се запознаат со прашања и проблеми кои се составен дел на трудовото право, тргнувајќи од фундаменталната премиса дека секој од нас еден ден ќе заснова работен однос и токму поради тоа познавањата на правата за работниот однос претставуваат и прашања на борба за поквалитетен живот. -Да се запознаат со различните аспекти на остварувањето на правата, обврските и одговорностите од работниот однос како и со правните институции од областа на трудот. -Да ги проучуваат работните односи во практиката преку постапката на вработување, склучување на договор за вработување, остварување и заштита на правата за работен однос кај работодавецот и надлежните органи, постапката за одговорност на вработените, престанување на работниот однос, односно престанување на важноста на договорот за вработување. -Да изработат конкретни акти поврзани со сите институти кои се опфатени со позитивната законска регулатива од областа на работните односи во Република Северна Македонија. -Да се овозможат разни форми и облици на партиципација на студентите и да се инкорпорира можноста за освојување на што е можно поголем број од поените предвидени за активност во училница.

- **Човекови права и слободи**
  Борбата за човекови права започнува со историските напори за да се запознаат со истите. Со текот на времето, корпусот на слободите и правата на човекот и граѓанинот што се инкриминирани со закони или меѓународните договори се шири, но тоа сигурно тоа не е показател дека тие се почитуваат и имплементираат во практиката. Првично се сметало дека човековите права претставуваат или се дел од внатрешните работи на државите (според принципот на апсолутниот суверенитет), а само во поново време се стекнаа со насловот на jus cogens норми. Преку овој предмет студентите ќе се запознаат со развитокот на доктрината за човековите права, видовите и категориите на човековите права и ќе ги проучуваат соодветните документи кои ги уредуваат тие права. Целта на овој предмет е студентите да се запознаат со концептот на меѓународното право за човекови права, спроведување на истите, влијанието во креирањето на националните политики што ќе ги поттикне да размислуваат критички на односот меѓу меѓународното право и националното право и да бидат свесни за сегашните меѓународни настани и нивното влијание врз секојдневниот живот на луѓето во светот. Воедно студентите ќе се поттикнат да придонесат во областа на изготвување на законите за заштита на човековите права.

- **Правно пишување и образложување**

Цел на предметот е да се обезбедат основни познавања за правното пишување и оправдување на студентите од прва година. Преку овој предмет студентите ќе стекнат сознанија за правното пишување и оправдување, принципи и основни упатства за тоа, со примена на различни методи на легално пишување на нормативните правни акти (прописи, закони, одлуки, пресуди, договори, тестаменти итн.) и акти (CV, барања, огласи, апликација, известување, тужба, итн.).

- **Потпомогната репродуктивна технологија и право**
  Целта на овој предмет е да се истакне фактот дека во современото општество не постои универзален, општоприфатен модел на семејството и на родителството. Преку изучување на предметот „Потпомогната репродуктивна технологија и право", студентите ќе стекнат знаењата за новите вештачки репродуктивни технологии кои се дел на современата натална политика. Подетално студентите ќе се запознаат за сите вештачки репродуктивни технологии, како што се: вештачка инсеминација, ин витро фертилизација, сурогат-мајчинството, раѓањето на деца од сама жена со донација на сперма, постхумната репродукција, households родителство, зачнување дете од тројца родители, криопрезервација на гаметите или ембрионите. Студентите ќе имаат можност да се информираат дека постојат и многу други можности кои ги нуди науката, но се забранети, на пример клонирање, бирање на полот, подобрување на физичките, интелектуалните или другите капацитети (евгеника) на идното дете итн. Преку изучување на овој предмет се очекува од студентите да го развијат своето критичко мислење дебатирајќи за комплексниот збир морални, етички и правни дилеми поврзани со овие нови репродуктивни технологии.

- **Семејно насилство**
  Семејното насилство е општествен феномен широко распространет во современото општество. Тоа е присутно во сите држави и општества, без оглед на нивниот развој и еманципација. Имуна на овој феномен не е ниту нашава земја, ниту регионов во кој живееме. Затоа, студентите по право преку овој предмет се стекнуваат со знаење за тоа што е семејно насилство, облиците во кои се манифестира, законските прописи предвидени во нашава земја, во регионов и во меѓународните прописи како и за начините за превенција. По завршувањето на овој предмет студентите ќе бидат во можност да го идентификуваат семејното насилство, да ги идентификуваат кривичните дела инкриминирани во Кривичниот законик од оваа сфера како и да развиваат критичко размислување за оваа проблематика. Овој предмет му овозможува на идниот правник за време на вршење на идната професија како судија, обвинител или адвокат да се справи на најсоодветен начин со овие случаи кои имаат голема чувствителност како и да обезбедат соодветна помош и заштита на жртвите на овие кривични дела.

- **Вовед во компјутерски науки**
  Овој предмет претставува широк, интегриран вовед во фундаменталните концепти на компјутерски науки. Во рамките на предметот се обработуваат следниве теми: историја на пресметувањето; дигитална логика и дигитални системи; вовед во компјутерска архитектура, основни алгоритми, решавање проблеми и структури на податоци; вовед во програмски јазици, оперативни системи, системи на база на податоци, мрежи, веб и софтвер инженерство; апликации, вклучувајќи опис на функционалноста на соодветниот софтвер (ворд-процесори, база на податоци, браусери и слично); обработка не само на традиционални податоци туку и на мултимедијални податоци.

- **Интернет технологии**
  Главна цел на предметот е студентите да добијат практично знаење околу основните механизми, услуги и протоколи на глобалната мрежа Интернет. Да владее со XHTML, CSS и JavaScript. Да ја владеат целокупната архитектура на ефикасна, скалабилна и сигурна веб-страница. Студентите ќе стекнат солидни технички знаења околу XML, XHTML, CSS и JavaScript како што се листи, табели, слики, мултимедија и форми во XHTML, форматирање, стилови и лајаути во CSS како и употреба на варијабли, услови, циклуси и функции во JavaScript.

- **Применета веројатност и статистика**
  Целта на овој предмет е да им овозможи на студентите да ги стекнат потребните знаења од предметот веројатност и статистика што имаат директна примена во областа на компјутерските науки. Целта е да совладаат како се прави обработката на статистичките податоци, нивните законитости, нивното преставување, законитостите на донесување соодветни заклучоци врз основа на обработените податоци и др. Исто така, цел е да се научат основните принципи на веројатноста и како тие принципи можат да се применат во различни области од секојдневниот живот посебно во областа на компјутерските науки.

- **Е-трговија**
  Целта на предметот е студентите да ги научат основните концепти и терминологијата на електронска трговија:

• Историјата на електронска трговија • E-World: е-бизнис и е-трговија • Бизнис-модели за е-трговија • Системи за електронско плаќање • Онлајн маркетинг • Е-инфрструктури -Да се запознаат со основните технологии кои се задолжителни за да се реализира е-трговијата денес, вклучувајќи ги: серверите, софтверот, интернет-конекциите, системите за онлајн плаќања и нивната безбедност, е-колачиња итн. -Примена на концептите за е-трговија и теорија во практиката преку соодветна анализа на бизнис-модели и технологии и донесување одлуки за најсоодветни решенија. -Разбирање на процесот на создавање веб-продавница и поврзување со систем за онлајн плаќања. -Да бидат во можност да ја реализираат идејата при создавање бизнис-модел и да се запознаат со финансиите. -Да бидат во можност да ги разликуват разните онлајн маркетинг-алатки и да можат да ги применуваат некои од нив во практиката. -Да бидат во можност да ги испитаат безбедноста на информациите, етичките и социјалните прашања и да знаат како да пристапат во дадени случаи. -Да се запознаат со интернетот и клауд-компјутингот

- **Вовед во информациски системи**
  Цели на предметот: Да ги научат основните концепти и терминологијата на информациските системи: - Основни информациски системи и концепти: Хардвер, софтвер, мрежи; - E-World: е-бизнис и е-трговија; - Развојни процеси; Да научат повеќе за информациски системи и технологии кои ги подобруваат бизнис вредностите и разните бизнис процеси во организациите; Да ги применат е-концептите со различни управувачки дисциплини, при процес на анализа, интерпретација, процена и одлука; Да го разберат процесот на редизајнирање на организации со користење на информациски системи; Да ја опишат улогата на информациските системи во донесувањето одлуки; Да ја испитаат безбедноста на информациите, како и етичките и социјалните прашања; Да се запознаат со Интернетот, електронската трговија и е-бизнисот; Да се оспособат студентите да работат на проекти, индивидуални или групни, кои по природа можат да бидат: студии на случај, научно – истражувачки проекти, развојни проекти или практична работа;

- **Професионална ИТ-етика**
  Во рамките на овој предмет се дава сеопфатен преглед на моменталните етички прашања при користењето информциони технологии (ИТ). Се оценуваат низа долгогодишни и нови прашања со кои се соочуваат корисниците на ИТ, почнувајќи од слободата на говорот, приватноста, интелектуалната сопственост, хакирањето и на дигиталната ера, на етиката во социјално вмрежување и онлајн-заедници. Преку предметот се разгледуват етички дилеми и етички одговорности на ИТ-професионалци и се промовира критичко размислување и одговорно користење на ИТ.

- **Албански јазик и култура на пишување**
  Предметот Албански јазик со култура на пишување е синтеза на правила и упатства кои се предвидени да ги подобрат вештините на писменото и усното изразување на албански јазик. Подобрувањето на овие вештини, пред сè е предвидено да се постигне преку запознавање со правописните правила, некои морфолошки норми и норми на синтаксата на албанскиот јазик, кои се потребни за да се постигне правилната употреба на јазикот. Потоа, посебен акцент се става врз мотивирањето на студентите за течен говор, подигање на свеста за употреба на албанскиот чист стандарден јазик. Посебен простор опфаќа и поттикот на волјата за подобрување на процесот на пишување, освестувајќи ги студентите за разликите во видовите на напишаните текстови, но и за свеста за академски интегритет (плагијатура), не оставајќи го недопрено и опфќањето на специфичната терминологија на различни области кон кои се ориентирани студентите. Предвидено е овие теми да им се понудат на студентите како комбинирани наставни единици, односно како правила, упатства и вежби кои меѓусебно се надополнуваат.

- **Германски јазик 1-4**
  По завршување на предметот од студентите се очекува да достигнат соодветни знаења според Европската јазична рамка кои се посебно и конкретно одредени според нивото. Освен тоа, од студентите се очекува да станат поавтономни во изучувањето на јазикот и да преземат одговорност за своето учење. По завршувањето на предметите по германски јазик, студентите ќе бидат и во можност да размислуваат критички на различни теми и сами да донесуваат заклучоци врз основа на прочитаните текстови, како и писмено и усно да ги изразуваат своите мислења и ставови.

- **Мултикултурализмот во наставата по англиски**
  Цели на предметот: Комуникациски вештини: Студентите се очекува да ги преставаат своите ставови во врска со културата, глобализацијата и како сето тоа се одразува во процесот на едукација. Се очекува да се дискутираат теми во врска со толеранцијата и разбирањето на другиот или другата култура. Исто така и ќе се работи и на подготвување есеи во кои се третираат прашањата на културниот релативизам, стереотипте и предрасудите, како и развивањето на концпетите на интеркултрна соработка и мултикултурно образование. Примена на знаењето и разбирањето: Креирање на образовни модели за мултикултурна соработка и нивна

апликација во процесот на предавање Англиски како странски јазик. Развивање на воспитна стратегија која би била ефикасна во ситуации кога недостигот на толеранција предизвикува тензија мегу студентите. Способност за проценка: Разработка на индивидуално портфолио основано на принципите на мултикултурно образование, и идентификација на случаи на нетолеранција со цел развивање интеркултурна соработка. Знаење и разбирање: Запознавање со основните принципи на кутлтурата, културниот релативизам, интеркултурно и мултикултурно образование и адресирање на овие прашања во контекстот на предавање англиски како странски јазик. Вештини за учење: Распознавање со ефикасни модели за промоција на мултикукలтурализмот во процесот на едукација, каде англискиот јазик би имал клучна улога, како предмет кој е неутрален за сите студентите без разлика на нивната етничка припадност.

- **Меѓукултурни студии**
  По завршувањето на овој предмет студентите ќе можат да ги идентификуваат: глобалните прашања и проблеми од перспектива на различни култури, комуникациската динамика во другите култури, сличностите и разликите меѓу своите вредности и оние на другите култури, како и сличностите и разликите меѓу нивните комуникациски практики и оние од другите култури. Освен тоа, од студентите се очекува да станат посвесни за стереотипите кои ги има во општеството за различните култури и ќе почнат подобро да го разбираат своето место во глобалната заедница. Студентите критички ќе се вклучат во размислувања за својата етничка припадност, полот и родовиот идентитет, класата, верата, националното потекло, возраста и за другите демографски карактеристики како и за нивното влијание врз комуникациските процеси. По завршувањето на предметот Меѓукултурни студии, студентите ќе стекнат и комуникациски вештини за работа во групи преку учество во истражувачки проекти и вештини за презентација на своите истражувачки проекти.

- **Критичко резонирање и размислување**
  По успешното завршување на предметот, студентите ќе имаат способност да го подобрат нивниот начин на размислување преку осознавање на внатрешните структури на процесот на мислење и преку нивно разгледување во рамките на сопствените индивидуални и академски стандарди. Тие ќе развијат стратегии за донесување одлуки, засновани на рефлектирање, причина и логика. Преку овој предмет, студентите ќе научат врз основа на кои тенденции, сличности и претпоставки се базираат нивните рефлексии, како и кои услови и последици произлегуваат од нивниот начин на размислување. Оваа рефлектирачка мисла претставува активно, внимателно и постојано преиспитување на сите индивидуални верувања во смисла на фундаментите кои ги поддржуваат истите, заедно со заклучоците кои произлегуваат од нив. Студентите се очекува да се здобијат со знаења и вештини за донесување на разумни одлуки потребни во секојдневното опкружување, а поврзани со нивните идни професии.

- **Односи со јавност и нови медиуми**
  Во фокусот на предметот е развојот на комуникациски вештини и техники кои се суштествени за ефикасно функционирање во ерата на глобализацијата. Студентите ќе го разработуваат процесот на глобализацијата, општествените, политичките, економските и културните аспекти на современиот феномен, последиците и влијанијата во комуникациската сфера означена како ера на постмодернизмот, особено влијанијата врз новите социјални медиуми, нивната структура, повеќејазични функции на социјалните мрежи, ефектите и последиците во современата светска комуникациска реалност.

- **Медиуми и општество**
  Медиуми и општество претставува вовед на студентите во дисциплина која ги изучува комплексните односи меѓу медиумите и општеството, улогата на масовните медиуми како посредувачка технологија при масовното и глобалното комуницирање. Главна цел на предметот се политичките, економските, социјалните и културните импликации на медиумите врз општеството.

- **Вовед во економија и бизнис**
  Примарната цел на овој предмет е студентите да развијат основно разбирање на главните економски концепти и теории кои се користат во анализа на економските прашања. Преку овој предмет студентите ќе стекнат знаење за основните принципи, концепти и техники во економијата како наука и во економските анализи. По завршување со предметот студентите треба да бидат во можност да „размислуваат како економисти“. Во рамките на овој предмет се истражуваат принципите на микро и макроекономијата, со фокус на примена на знаењето во донесување одлуки во глобална средина. По завршување на предметот, студентите треба за се оспособат: да го користат моделот на понудата и побарувачката и да го утврдат влијанието на промените во побарувачката или понудата врз цената и количината; да го дефинираат БДП и да ги калкулираат мерењето, употребата и ограничувањата на БДП како мерка на економска благосостојба; да ја дефинираат инфлацијата и калкулираат, да се запознаат со последиците и да ги опишат улогите и алатките на централната банка.

- **Принципи на менаџмент**
  Целта на овој предмет е студентите да се запознаат со основите на менаџментот, неговата генеза и дефинирање, како и со основните принципи врз кои треба да се базира работата на секој иден менаџер. Целта на овој предмет е и студентите да стекнат основни познавања од областа на основните функции на менаџментот како планирањето, организирањето, координирањето, мотивирањето и контролата. Совладувањето на предметот на студентите ќе им овозможи: - Да ги научат основите на менаџментот и да се оспособат за нив да даваат конкретни примери. - Да се оспособат да гледаат на совладувањето на овој предмет како на потреба и стекнувањето знаења да бидат во контекст на практичната примена на наученото. - Да размислуваат на ефикасен начин кој ќе им помогне при соочувањето со деловните проблеми во понатамошниот нивен живот.

- **Деловно комуницирање**
  Целта на овој предмет претставува запознавање на студентите со концептот на деловното комуницирање. Содржина на предметната програма: Во последниве години сè повеќе компании ги применуваат техниките на деловно комуницирање и како главна алатка за одговор на сè позаострената конкуренција на глобалниот пазар. Овој предмет претставува обид за подобрување на комуникациските способности на студентите со теоретско, а пред сè, и со практично укажување на правилниот начин на комуницирање во организациска средина со вработените и со менаџерите како и при одржување состаноци, интервјуирање, преговарање како и при мотивирање на сите околу нив.

- **Менаџмент на проект**
  Целта на предметот е воведување на студентите во светот на современите проекти и нивно соочување со можностите и предизвиците на реалниот економски живот во креирање на соодветни потребни реални проекти. Специфични цели на предметот се: како да се утврди одреден проект (користејќи неколку фази) и да се истакне значајната улога на менаџерот на проектот (разбирање на потребата, областа на делувањето, активностите за реализација, комплексноста на модерниот проект и др.). Студентите треба да се обучат како да ги применуваат современите алатки и техники на современиот проектен менаџмент при трансформирање потреба или креативна идеја во соодветен реален и документиран проект кој ќе направи да бидат поинвентивни за себе и покомпетитивни на пазарот на трудот.

- **Бизнис-план**
  Целта на наставата по предметот е да им се помогне на студентите во разбирањето на однесувањето на претпријатието во современи услови на стопанисување.

- **Корпоративна општествена одговорност и етика**
  Целта на предметот е да се развие општо теоретското знаење за корпоративната општествена одговорност во современите економии и да се анализира одразот на корпоративната општествена одговорност врз целокупното работење на претпријатието.

- **Француски јазик 1-2-3**
  Целта на овој предмет е студентите да ги зајакнат јазичните основи на познавање на јазикот и да ги развијат четирите компетенции на комуницирање, особено во следните домени: • да знаат да искажат мислење, • да знаат да искажат чувства, • да знаат да препознаат идеја, • да знаат да даваат и презентираат јасни идеи, • да знаат да аргументираат и да го бранат своето мислење, • да се снаоѓаат во различни ситуации, • да одржат прост и кохерентен говор, • да раскажат еден настан, • да раскажат сон или пак искуство, • да претстават причини за еден проект или идеја, • да комуницираат спонтано.

- **Италијански јазик 1-2-3**
  Целта на наставата е студентите да се запознаат со италијанската култура, италијанската цивилизација и италијанскиот јазик. Идејата е студентите да спознаат една малку поинаква реалност, којашто можеби ќе им помогне во осознавање на самите себе, како и во креирањето на една подобра слика за себе и за иднината. Соодветно на нивото (од А1 до Б2), коешто студентите ќе го изберат, или нивоата што ќе ги проследат во семестрите кои ги имаат на располагање за слободен изборен предмет, материјата прогресивно се продлабочува. Во првиот степен се поаѓа од базични поставки, како: правопис, изговор, вокабулар за управување со едноставни, секојдневни јазични ситуации (лично претставување, претставување на други, ориентирање во просторот и во времето, комуникациски изрази во бар, во ресторан, во супермаркет, на пазар), а се стигнува до посложени изразни конструкции во продолжителните степени, кои се однесуваат на искажување став, желба, потреба, раскажување минати настани, зборување за идни дејства итн. Граматиката се воведува индуктивно (преку осознавање од ситуации (аудио снимки, видеа, филмови, текстови) и донесување заклучоци), при што клучната улога ја имаат самите студенти, со нивното активно учество во

предавањата.

- **Академско пишување на англиски јазик**
  Целта на овој предмет е студентите да ги развијат академските вештини за пишување на различни начини. На студентите ќе им се овозможи да ги изложуваат своите идеи на јасен, течен и на ефективен начин за да создадат еден напишан текст. Студентските академски вештини ќе се развијат постепено преку вежбите што помагаат во пишувањето, како: пишување различни видови параграфи и есеи. Исто така, студентите ќе се запознаат со правилата за цитирање и парафразирање и ќе разберат што значи плагијат. Повратната информација на едно напишано дело ќе содржи поправање на грешките од самите студенти, поправање на грешките меѓу самите студенти и поправање на грешките од предавачот во однос на содржината, организацијата и на јазичните грешки.

- **Дигитална и он-лајн писменост**
  Дигиталната и онлајн писменост е едно-семестрален предмет со 3 часа неделно, кој се нуди на додипломски студии. Предметот е направен според потребите на студентите и вклучува бројни вештини на 21. век кои се поврзани со соодветна и ефективна употреба на технологијата. Предметот ќе ги опфати трите категории на вештини на 21. век. По завршување на предметот студентите ќе можат успешно да бараат и пристапуваат до онлајн информации преку користење на различни дигитални алатки, критички да ја оценуваат веродостојноста на онлајн материјалите и да разликуваат помеѓу веродостојни и недоверливи извори, да покажат разбирање на етичките прашања во академски контекст, да разберат како соодветно се користат цитати и референци за да се избегнат плагијати, да научат како ефикасно се комуницира на професионален начин, да ги разберат основите на интернет безбедноста како и позитивните и негативните аспекти на создавањето онлајн идентитет, да го испитуваат сајбер-малтретирањето и да ги идентификуваат можните решенија за намалување на онлајн вознемирувањето.

- **Разговорен англиски јазик**
  Разговорен англиски јазик е семестрален предмет дизајниран за средно и повисоко ниво на англиски јазик, и ќе биде достапен за студентите во сите семестри. Англискиот е меѓународен јазик кој ја олеснува комуникацијата во различни контексти низ целиот свет, почнувајќи од деловни состаноци и трансакции до обични разговори меѓу пријателите и интеракции за време на патувањето. Разговорен англиски јазик ќе ги гради способностите за слушање и зборување на студентите, обезбедувајќи граматика, вокабулар, изговор и практика на течно зборување, потребни за заеднички видови на интеракции во разговорен англиски јазик. Преку овој предмет ќе се покријат теми поврзани со професионален разговор, секојдневен разговор и секојдневни интеракции, обезбедувајќи им на студентите разговорна доверба во различни контексти. Професионалниот разговор ќе вклучува формални и љубезни видови на говор кои се користат во контексти како што се работни средби или дискусии со колегите. Обичниот разговор ќе вклучува практика со јазик што се користи додека се дружи со пријателите или семејството и другите неформални ситуации и ќе вклучува жаргон и неформален говор. Секојдневните интеракции ќе вклучуваат разговори во продавниците, за време на патувањето, или барање и нудење помош. Методите на учење ќе се фокусираат на практиката и ќе вклучуваат активности за слушање, дијалози, играње улоги и симулации, дебати и дискусии.

- **Комуникациски вештини во професионален контекст на англиски**
  Целта на предметот е да се развијат комуникациските вештини кои се од суштинско значење за ефективно функционирање во професионалниот свет на англиски јазик. Целите на предметот се фокусираат на широк спектар на професионални поставки и прашања. Студентите ќе го проучат процесот за анализа на различни ситуации во комуникацијата и соодветно ќе ги разберат и ќе ги применат.

- **Белетристика и забава**
  Преку овој предмет студентите ќе истражуваат низа привлечни и популарни литературни текстови (романи, извадоци, читатели и раскази) за да ги разберат и да уживаат во карактеристиките на различни и популарни жанрови, вклучувајќи научна фантастика, литература за млади возрасни и фантазија. Меѓу целите на предметот, може да се вклучи следново: да се развие самодовербата, флуентноста и интересот на студентите за читање на англиски јазик, да се читаат различни видови романи, да се одговори смислено и критички, вербално и писмено, со извлекување врски помеѓу личното искуство, општо знаење и / или други извори (предавања, читања, филмови) и доделениот текст. Покрај тоа, целите се и: пренесување напредни вештини за читање во учењето на втор јазик и развивање на овие вештини, правејќи ги студентите подобри читатели на двата јазика. Вештините за читање вклучуваат и предвидување, погодување зборови од контекст и читање за детално разбирање.

- **Англиска литература и филм**

Целите на предметот се: - Да им помогне на студентите да ги развијат своите критички вештини преку анализа на филм. - Да дискутираат, евалуаираат и пишуваат критика. - Да дадат критичка анализа на литературни и информативни текстови - Да дискутираат и анализираат пишани текстови, како и пиар-евалуација на работата на студентите во групата - Да презентираат различни видувања, да ги поддржат своите тврдења, користат сетилен јазик.

- **Македонски јазик за правна и ЕУ-терминологија**
  Целта на предметот е да се оспособат студентите за јазична компетенција и јазична перформанса во професионалната област (односно во областа на правото и ЕУ). Станува збор за концепт насочен кон студентот (learner-centered approach) кој е фокусиран на развој на комуникациските способности во специфични области, односно на продлабочување и на зајакнување на вештините за напредно писмено и усно изразување на стандарден македонски јазик. Предвидениот материјал опфаќа содржини поврзани со професионалните дисциплини, како и автентични документи и материјали. Особено внимание се посветува на совладување на професионалната терминологија и нејзината примена во соодветен јазичен контекст и на развојот на дигиталните вештини. Од студентите се очекува да станат поавтономни во изучувањето на јазикот и да бидат во можност да размислуваат критички на различни теми, како и да стекнат способност за напредна комуникација и на македонски јазик во една мултијазична и мултикултурна средина.

- **Етика во јавни институции**
  Цели на предметната програма (компетенции) се студентите: - Да стекнат знаења и да ги разберат семантиката и концептите на етиката, стандардите на однесување, моралното расудување и моралната филозофија. - Да развијат став за позицијата на моралот во професионалниот живот. - Да формираат јасни ставови за правата и одговорностите на вработените во јавната-државната администрација. - Да имаат способност да се соочат со етички проблематичните ситуации. - Да имаат чувство за карактерот кој се бара во професијата на администраторот. - Да се запознаат со литературата за етиката во сферата на јавните институции. - Да бидат подготвени да употребуваат комуникативни алатки и да ги почитуваат етичките стандарди во работата со државните институции и јавните актери.

- **Управување на проектен циклус**
  Овој модул се занимава со ефективно планирање, спроведување и комуникација на проекти и проектни идеи, кои се од особено значење за сите видови на организации на граѓанско општество (ОГО). ОГО постојано преземаат нови инцијативи, нудат нови услуги, развиваат креативни пристапи во давањето услуги, осмислуваат нови компоненти, отвораат нови објекти, центри итн., воведуваат нови технологии за да одговорат на променливото опкружување и на барањата на целните групи. Овој модул нуди вовед во основните концепти и методи за раководење со проекти и на студентите им обезбедува практични алатки кои ќе ги подготват да бидат успешни проектни менаџери. Овој модул вклучува анализа на потребите и проблемите, употреба на податоци при анализа на различни политики или состојби, анализа на потребата од создавање партнерства, примена на алатки за убедување и преговарање, како и презентациски вештини. При самата работа на конкретни проекти, студентите ќе имаат прилика да се соочат со предизвиците при користењето неколку важни алатки за развој и за спроведување проекти, најмногу користени од меѓународните донатори и ќе извлечат заклучоци кои вештини, односно знаења треба да ги подобрат.

- **Социјален менаџмент**
  Предметот ќе се осврне на концептите и алатките кои се однесуваат на управувањето со општествените организации, како и на концептот на колективно влијание. Студентите ќе се запознаат со перспективата на управување која претставува алтернатива на традиционалните пристапи за управување со општествени организации - пристап за социјално управување кој се заснова на единствен концепт на професионалната улога.

- **Евалуација на јавни политики: теории, модели и процеси**
  Цели на предметот се студентите да се здобијат со: •Вештини за дизајнирање на концептуална рамка на евалуација; •Компетенции за развивање на цели и индикатори; •Компетенции за разбирање, процесирање и анализа на статистичките податоци поврзани со ефективноста на јавните политики; •Компетенции за употреба на партиципативните евалуациони методи и техники.

- **Номотехника**
  Целта на предметот е студентите да се оспособат за креирање на правните акти, односно за креирање на правото, но и да се запознаат со улогата на правната техника во овој процес на национално ниво, во други земји (вклучувајќи го и компаративниот аспект), а посебно да се запознаат со правото на Европската унија.

- **Меѓународни институции**
  Во овој предмет се опфатени теоретски прашања во однос на меѓународните институции на универзално и регионално ниво, нивниот историски развој, улогата, функциите и надлежностите. Посебно внимание се посветува на прашањето за нивната улога во решавање на колективните прашања и проблеми во глобалната политика. Фокусот е поставен на нивната улога во сферата на мирот и безбедноста, економскиот развој, правата на човекот, демократијата и владеењето на правото. Исто така, фокусот е и на главните тела воспоставени во рамките на институциите, задолжени за реализирање на поставените цели.

- **Европска унија: институции, политики и права**
  Општа цел на овој предмет е студентите да се стекнат со способност да анализираат, разберат, и објективно проценат комплексната мешавина на феномени од кои се состои од Европската унија: право, политики и институции. Овој предмет има за цел да им овозможи на студентите да ги анализираат политиките на Европската унија, и да ги опишат нивните карактеристики. Во првиот дел од предметот се проучува развојот на правото, донесувањето одлуки и улогата на главните актери, вториот дел се занимава со институциите на ЕУ и третиот дел се занимава со повеќе области на политиките. Предметот има за цел студентите да се запознаат со комплексноста и развојот на европската интеграција, а со тоа и развојот на институциите (политички и правни), природата и карактеристиките, законитостите и политиките. Исто така, целта е студентите да се запознаат со главните теоретски толкувања на развојот на Европската унија, како и да се разгледаат сегашните и можните идни предизвици со кои се соочува ЕУ, особено во поглед на нејзините институции, политики и право.